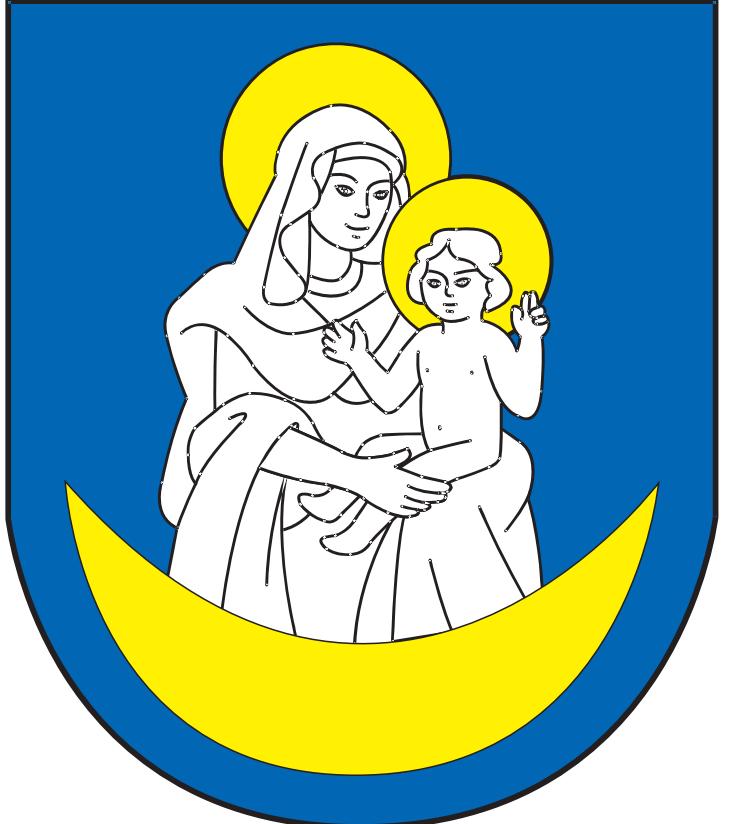

Kostnica vznikla na starom spôsobe využitia kostí a lebiek ktoré boli fragmentárne oddelené od tel nebožtíkov a nedali sa teda znova vložiť do truhiel, ku ktorým prináležali. Kresťanstvo si od najstarších čias osvojilo tézu zmŕtvychvstania celého tela, preto sa snažili dochovať celé telo aj po fáze biologického rozkladu. Následkom toho však vzniklo pomerne rýchle preplnenie katakomb, krýpt v kostoloch a na verejných cintorínoch. Riešilo sa to buď vykopaním tiel mŕtvych a kostí, alebo rozobratím kostier. Tieto sa často vyvárali v octe kvôli dezinfekcii a aj preto aby sa dosiahla typická kostená farba a tak sa ukladali do rôznych obrazcov alebo sa z nich robili rôzne predmety v rámci krýpt ako napríklad: lustre, svietniky, stoly, stoličky, erby, oltáre či iné predmety. V kostničiach sa konali zádušné omše za zomrelých, kajúcne pobožnosti pre uznaných hriešníkov, ako aj sú dochované správy o tom že sa tam konali duchovné cvičenia niekolkých cirkevných Rádov, ktoré boli zamerané hlavne na kontempláciu s prísou klauzúrov, ako boli Karmelitáni či Kartuziáni. Najznámejšie kostnice sa nachádzajú vo Francúzku, Nemecku a Česku. Schwartzemberská kostnica je v tejto oblasti skutočným skvostom.

Kríž sa skladá z 33 lebiek ktoré symbolizujú Kristove roky. Spodná lebka je kmetovská, myslená ako hlava Abrahámovská a najvyššia je lebka dieťaťa ako symbol márnivosti a nerozumnosti nad snahou dobehnuť smrť, ktorá neobíde nikoho, ani deti.

Lebka v kresťanskej symbolike bola atribútom kontemplatívneho pokánia, prijatia pominutelnosti všetkého pozemského. Túto prchavosť bytia pripomínajú lebky na náhrobkoch a náhrobných vyobrazeniach alebo v rukách meditujúcich svätcov Jeronima , žijúceho ako kajúcnik, Františka z Assisi, Karola Boromejského, Františka de Pauli, Františka de Xaveiro, Kataríny Sienskej, Justýny a Márie Magdalény). Lebka pod Kristovým krížom nie je odkazom na Golgotu, ale na Adamovu lebku, podľa legendy bol hrob Adama práve pod krížom Krista, to symbolicky poukazuje na druhého Adama ktorého Boh stvoril.

Rozmer krypty: 8,99 m x 4,46 m, na ľavej strane je chodba pôvodného vchodu dlhá 1,85 m a široká 1,12 m s oblúkom začínajúcim v 1,35 m a výške 1,56 v najvyššom bode. V pravo sa nachádza nika široká 2,6 m, hlboká 0,80 m a vysoká 1,44 m.

Matričné údaje uvádzajú že v krypte malo byť pochovaných 54 osôb, počet lebiek (z ktorých údajne minimálne 5 chýba pretože sa stali „trofejou“ vandalov), ktoré sme zrátali, je však oveľa vyšší. Podľa kostrových pozostatkov, ktoré sme v krypte našli a podarilo sa nám ich aspoň fragmentárne zrekonštruovať bolo pochovaných 114 osôb, z toho minimálne 22 detí. Problémom pri identifikácii detských pozostatkov je daný nezrastením lebečných švov, teda je takmer nemožné zistiť (okrem počtu dochovaných či fragmentárnych častí rakiev detí) presné číslo pochovaných v krypte farského kostola v Trstenej. Ako sme uviedli vyššie pri zbežnom zrátaní pri vstupe do krypty sme narátali 68 truhIEL, neskôr sme vo fragmentoch alebo v celistvosti mohli narátat 88 truhIEL. Spálených čiastočne bolo okolo 11 kusov truhiel.

*Výskum krypty viedol Denis Pongrácz
za prispenia JUDr. Mikuláša Trstenského.*

*Čo Ste Vy, Boli Sme My...
Čo Sme My, Budete Vy*

**Výskumom bolo zistené, že tu bolo pochovaných minimálne 114 osôb.
Podľa matričných údajov sa nám podarilo identifikovať týchto 42 pochovaných obyvateľov Trstenej:**

- 1771 Andrej Scebon richtár Trstenej cca. 64 ročný
1771 Katarína Kruzlicova cca. 68 ročná
1771 Žofia Trstenská, vdova cca. 67 ročná
1771 Andrej syn Pavla Kruzlicz 4 ročný
1799 Matúš Kruzliak 60 ročný
1803 Ján Trstenský 61 ročný
1806 Barbora Kruzlicz 26 ročná
1808 Dorota Stankovics dcéra Mateja 5 ročná
1809 Matej Boczko 20 ročný
1809 Terézia dcéra Jána Kruzlicz pol ročná
1810 Jozef syn Jozefa Kolarik pol ročný
1810 Matej syn Martina Sztankovits 3 mesačný
1810 Nedelak Matej 58 ročný vojak
1811 František Ján Kappalai 6 dní
1811 Mária Jána Paldia 7 ročná
1811 Terézia Kristiána SSiferdeker dcéra 13 ročná
1812 Anna Jána Tiess manželka (chybne uvedený vek 2 roky)
1812 Mária Martina Sztankovits dcéra 7 ročná
1812 Jozef syn Jána Kolarik 1 ročný
1813 Matúš Barnasz 10 ročný
1813 Ján syn Jána Kruzlicz 11 ročný
1813 František syn Františka SSnerk 18 ročný
1814 Alzbeta manželka Mateja Trsztensky 38 ročná
1814 Pavol Kruzlicz 36 ročný
1814 Jozef Jankola 60 ročný
1815 Karol Ambráz syn Jozefa Batyko 2 a štvrt' ročný
1817 Johana dcéra Martina Revaj 1 a pol ročná
1817 Jozef Ján Radlinsky 14 ročný
1818 Žofia Jána Kappalaj manželka 44 ročná
1818 Veronika Wrchovina 3 ročná
1819 Ján syn Jána Kruzlicz 26 ročný
1819 Anna Czirul vdova 75 ročná
1819 Jozef Adama Gromus syn 10 ročný
1819 Matej Fabri 35 ročný
1819 Ignác Jána Trstensky syn 23 ročný
1821 Karolína dcéra Jozefa Boczko 2 a pol ročná
1821 Jozef syn Jána Kolarick 7 ročný
1821 Alžbeta Trstenská, manželka Mateja Trstenského 47 ročná
1821 Maria Meress vdova 80 ročná
1823 Matej Trstenský 54 ročný
1824 Matej Trstenszki 52 ročný
1827 Vdp. Matej Koroda farár trstenský 45 ročný v kostole sa nachádza jeho náhrobok

(Mená a priezviská sme zachovali podľa zápisov v matrikách)